

P.Z. br. 137



HRVATSKI SABOR

KLASA: 013-03/21-01/02

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 30. travnja 2021.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Marija Selak Raspudić, zastupnica u Hrvatskom saboru, aktom od 22. travnja 2021. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagateljica prijedloga zakona.

PREDSJEDNIK

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Gordan Jandroković', written over the printed name.

Gordan Jandroković

P.Z. br. 137



HRVATSKI SABOR

Zastupnik Marija Selak Raspudić

Zagreb, 22.04.2021. godine



Hs**NP*013-03/21-01/02*6531-21-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primitljeno: 29.-04.-2021		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
013-03/21-01/02	65	
Urudžbeni broj:	Prit.	Vrij.
6531-21-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14. - odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.) i članka 172. (ili 165 ako se radi o Zaključku) Poslovnika Hrvatskoga sabora podnosim: PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR.

Navedeni Prijedlog Zakona obrazložiti ću osobno.

Zastupnik Marija Selak Raspudić

ZASTUPNIK MARIJA SELAK RASPUDIĆ

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O
IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR**

Zagreb, travanj 2021 godine

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 113/00, 28/01, 76/10 i 5/14 - odluka Ustavnog suda broj: SuP-O-1/2014 od 14. siječnja 2014.)

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Postojećim Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine broj 116/99, 109/00, 53/03, 69/03, 167/03, 44/06, 19/07, 20/09, 145/10, 24/11, 93/11, 120/11, 19/15, 104/15, 98/19) definirane su odredbe o uvjetima i postupku izbora zastupnika u Hrvatski sabor. Između ostalog u predmetnom Zakonu navedeno je da birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Isto tako birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

– genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo.

Zakon je također propisano da zastupniku prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. ukoliko podnese ostavku,

2. ukoliko mu je pravomoćnom sudbenom odlukom oduzeta poslovna sposobnost,

3. ukoliko je pravomoćnom sudbenom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci,

4. smrću.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom i posljedice koje će donošenjem zakona proisteci

Predloženim izmjenama definira se da za zastupnika u Hrvatski sabor ne može biti kandidirana osoba koja pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci, te da je navedeni razlog i razlog za prestanak mandata po sili zakona, a prije isteka mandata.

Ustavni sud Republike Hrvatske je, propitujući ustavnost Zakona o dopuni Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“, broj 121/16.), koji je također sadržavao, odnosno i nadalje sadržava neka stroža pravila vezana uz zabranu kandidiranja u odnosu na zabranu kandidiranja na parlamentarnim izborima, utvrdio da postoji nedosljednost zakonodavca u rješavanju toga pitanja, smatrajući međutim da to nije razlog za utvrđenje nesuglasnosti s Ustavom.

Ustavni sud u Rješenju broj: U-I-246/2017. i dr. od 4. travnja 2017. („Narodne novine“, broj 35/17.), ne prihvaćajući prijedloge za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom članka 1. stavka 2. Zakona o dopunama Zakona o lokalnim izborima („Narodne novine“ broj 121/16.), kao ni navedenog Zakona u cjelini, iznio je i sljedeće stajalište: „Polazeći od svega navedenoga, Ustavni sud ocjenjuje da se zakonodavac propisujući zapreke za kandidiranje osuđenih osoba na način utvrđen člankom 1. stavkom 2. ZDZoLI-a, imajući u vidu činjenicu da bi počinitelji kaznenih djela u takvim iznimnim pojedinačnim slučajevima imali osiguranu pravnu zaštitu, a prihvaćajući pravni standard naveden u točki 156. Preliminarnog izvješća Venecijanske komisije, zadržao u okvirima svoje nadležnosti propisane člankom 2. stavkom 4. alinejom 1. Ustava, pri čemu nije povrijedio zahtjeve koje pred njega postavlja Ustav. Osporena zabrana kandidiranja na lokalnim izborima osobama koje su počinile (taksativno navedena) kaznena djela i koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene (uključujući tu i uvjetnu osudu) na kaznu zatvora od najmanje šest mjeseci, prema ocjeni Ustavnog suda zadovoljava ustavne i europske pravne standarde. Naime, propisana je zakonom, ima legitiman cilj (izbjegavanje aktivne uloge osuđenih osoba iz javnog života i sudjelovanja u politici kao zalog vraćanja povjerenja građana u obnašatelje javnih dužnosti u zaštiti pravnog poretka i ostvarenja demokracije), razmjerna je (jer se odnosi na širok krug počinitelja u odnosu na taksativno navedena kaznena djela) i vremenski je (iako nije izrijekom propisano) ograničena jer – sukladno mjerodavnim odredbama Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji – traje do nastupa rehabilitacije.

Slijedom stava Ustavnog suda potrebno ispraviti neujednačenosti prilikom kandidiranja za sve razine vlasti te predložiti da se za zastupnika u Hrvatski sabor ne može kandidirati osoba koja je pravomoćnom sudskom presudom osuđena na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci ili mu je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetom osudom, te da je to razlog i za prestanak mandata, te da mu radi istih razloga prestaje i mandat. Kako je to primjerice propisano za kandidaturu za člana predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave i općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana i njegovog zamjenika.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O
IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR**

Članak 1.

U Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine broj 116/99, 109/00, 53/03, 69/03, 167/03, 44/06, 19/07, 20/09, 145/10, 24/11, 93/11, 120/11, 19/15, 104/15, 98/19) u članku 9. mijenja se stavak 4. koji glasi:

„Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora u trajanju najmanje šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje ili im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom.“

Članak 2.

U članku 10. stavku 1. mijenja se točka 3. koja glasi:

„3. ukoliko je pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora u trajanju najmanje šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje ili im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom.“

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Predloženim odredbama definira se da za zastupnika u Hrvatski sabor ne mogu kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora u trajanju najmanje šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje ili im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom.

Članak 2.

Predloženom odredbom definira se da zastupniku mandat prije isteka mandata prestaje, između ostalo, i ukoliko je pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora u trajanju najmanje šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje ili im je ta kazna zamijenjena radom za opće dobro ili uvjetnom osudom.

Članak 3.

Člankom 2. definira se stupanje zakona na snagu.

ODREDBE POSTOJEĆEG ZAKONA KOJE SE IZMJENJUJU

Članak 9. (NN 19/15, 104/15, 98/19)

Zastupnik istodobno s obnašanjem zastupničke dužnosti ne može biti: sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, pučki pravobranitelj, zamjenik pučkog pravobranitelja, predsjednik ili potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministar, državni tajnik, čelnik državne upravne organizacije, zamjenik čelnika državne upravne organizacije, rukovoditelj upravne organizacije u sastavu ministarstva, glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik ministarstva, predstojnik ureda i ravnatelj agencije Vlade Republike Hrvatske, predstojnik Ureda Predsjednika Republike, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, veleposlanik, generalni konzul, župan ili zamjenik župana, gradonačelnik ili zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama, član uprave trgovačkog društva, ustanove i izvanproračunskog fonda u pretežitom državnom vlasništvu te čelnik pravne osobe koja je Saboru obvezna po zakonu podnositi izvješće.

Za vrijeme trajanja mandata zastupnik može prihvatiti obnašanje dužnosti koja se u skladu s odredbama ovoga Zakona smatra nespojivom dužnosti.

Za vrijeme obnašanja nespojive dužnosti njegov će mandat biti u mirovanju, a zamjenjivat će ga zamjenik u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

– genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo.

Članak 10.

Zastupniku prestaje mandat prije isteka vremena na koje je izabran:

1. ukoliko podnese ostavku,
2. ukoliko mu je pravomoćnom sudbenom odlukom oduzeta poslovna sposobnost,
3. ukoliko je pravomoćnom sudbenom presudom osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od 6 mjeseci,
4. smrću.